

Literatuurna xuudahan

C. Galsaano

Шинэ зилэй магтаал

Мынэ зилэй
Мынэ илтэй батлан,
Мылхен далан
Мынген мылхил гатлан
Шинээн зилэй
Сэдхел дүүрен утанам,
Гоёхон дуугаар
Гурба дахин магтанам.

Сталин багшин
Үргэн, хүйтэн асхан
Гөрлөнүүдээр
Гарал сүлжиг сасархан
Эх орнодоо
Энэ дуугаа үргэнэм:
Елхэ зүрхэнэй
Мэндэ үзгэрлэг үргэнэм.

Эдлэж
Елбэг дэлбэг байрлал,
Ингэ минлэ
Лилэ, бийлэ хойрлал
Сесэг зимсэл
Сесерлэг согоор бодхондоо,
Хөдлөн тэргэн
Х.сэг, белегээр садхаана.

Шинэ зилэй
Соном илтэй таблан,
Алтан хиллэ
Алмаз, зэмээр таблан
Ард биднэрэй
Агуу лалтай магтанам:
Амар хөдлөн
Ариун дуугаар утанам!

D. Damdinov

Шинэ зилэй дуун

Шинээн зилэй утга,
Шинээн дуугаа дуулъя,
Шинэ зилэй дуулъя,
Шинэ зилэй дуулъя,
Шинэ зилэй дуулъя,
Шинэ зилэй дуулъя,
Шинэ зилэй дуулъя,
Шинэ зилэй дуулъя.

Deed—Morooz jireel
Delgeed belegee hubaruulaal.
Shinle, minli tolgolij
Shimegte O'toor toloruulaal.

Sab sagan xubsahai
Saibar buural tolgoltoi,
Sasag hixan zydxeltoi
Sariun ybegen xyxly, tel.

Arban sag an xurgajaa
Adxan biza xatirjaa.
Abin xygyed bultan aa
Ajatal b ei, naadandaa.

Ezliner erjeze bideneree
Xaraxajaa jiree olooroo,
Edir бага uul xamtaaraa,
Xyxleje b jaraar zilineree.

Shis, b s—adalibdi,
Soveed oronoi xyvgedebdi;
S neer na aa n meebdi,
Sengeves, hur. as erxete.bdi.

Aguu hyrte odon—
Ait n zakoon jalaraad,
Aba oromnai haixan,
Arad bygedil zarguulaad.

S. Nimbujev

Xen geeşeb, xeleze ygiit!

Buural sagan hanşag'at,
Boomol xuhan tolgoltoi,
Ybsy tulama haxalait,
Niydoo xusama nidxetel,
Ybedeglin baga byxilaxel,
Magnain jixe urşilxal,
Dulaan gegsin daxatal,
Dorluun xyngen jabadaltai,
Lime honin ybegentel,
Ende haja zolzoşoob,
Jyrdool, sexlin xele haa
Jyrlin ytegen bişel jaa:
Mylthe saha geşxexedens
Myr jyrdooş garnagyl.
Haisa azaglan xarahamni

Hyders, şimeşl, gargaagyl.
— Xyby, di oegşoode xym.
Naha beleg y edeg xym.
Şine zilei exinde
Tedener namai xyxledeg jym.
Şmeg joolko naadanda
Urta namai abaaşlag jym,
Xolo otru xamaagyl
Xidodool jabaza baldag xym.
Xybyydyllj xaraxadaa
Xyxyy xooroy boldog xym.
Hurgulidaa oşo gon jirelgendens
Niu rinş taaldag argatal xym.
Gazaagur naidixa nambaandans
Xasariinş xairadag mexetel xym.
Xybyy nerlim med nxei jym.
Өөрөө хөдөлгө зангыл xym.—
Geze namda x-oreoe le.
Dabtan dabtan halxaba le.
Enem itxede xen geeşeb?
Jaahan zigie xyn geeşeb?
Namdaa xyxyy xeleze ygiit!
Nere sulitnş bişeze ygiit!

A. Zaarov

XYXIYY BAJARAI MAARŞ

Urmatai haixan urduur jabaxada, alxalan.
Omog zyrxem ybsy seşendee soxlnol.
Awalai xongioo ajalgan duumnai gofoxon
Adar manai edireer xaluudaa haixan.
Xaanaşji manai aldar xanxinaad. duutai:
Kniigeşji barixadaa, stanoogtoosji baixadaa suutai.
Xoito mylihedel tol ndoş oşoxoo, tumaraad,
Komsomool xezeeşji beien binal, zeheed!
Zaxa xilenyydee xaraad xiorxo bainabdi.
Zigyyrte şubuuđhaa gabşagaigaar deşşee niidenebdi.
Onso gaixamşaguudai gaixamşagiti bidener ezeleebdi—
Ogtorgoin xizaariji tuillan bidener ezeleebdi.
Oi modondo, uula xadiin xormoido
Orgodon xorgodool, faşis buzar xulagaşan.
Daişalxii xaraagaa hulaaxaxa ygelbdi, xezeeşji,
Daran soxixobai, eşegyi—ydersji, hynişi!
Mantai manai nyxer, voozib Staalın.
Manai zaluuşuud tana xelene, Staalın:
—Aguu jixe voozdoştoşoo xodo jabaxabdi,
Aliş gazarta xabariji oşo şadaxabdi.

Aavtar, alan orşuulagşa B. Abidin.

A. Abidin.

RAADIO

All byxenel bulanda,
Yylce, klyyb, brigaadada,
Xen duugaa duulanab?
Xen honinoo xeereneb?

„...Socialis sengelig baidaltabdi,
Demokratis altan xuultabdi.
Bide bulta hungaxa erxetel,
Biş, taanaş hunguulxa erxetel..“
—En, naanahaa?..
—Ene—Moskvaahaa!

Staalın altan Uraalişji,
Tariaan dalai Sibirişji,
Jaagaa tyrgen dabana be?
Jamar xurdaar jabana be?

„Suurgan xyiten ydernyydişji
Şinze yz ze bainabdi.
Arxag mylihen Rydoolşiti
Saana xoto jabanabdi?—
—Xen, naanahaa?
Ene—po liushaal

Xoito dalain saanahaa,
Xoitiin xyiten poliushaa,
Ygenyyd jaagaad jirene be?
Duunuud jaagaad xyrene be?

Goorki, Pyyskin, Majakoovskiln
Goionuud duunuud xanxina.
Rojaab, gitaar, pianiln
Iraguu abiaan şinxinne.

—Xen, naanahaa?
—Ene—Erxyyheel
Xolhoo urahanş xaragdanagyl,
Zalgaa şizemş yzgedenagyl,
Jaagaa xursaar xeereneb!
Jaagaa şangaar duulanab!

Staalınai sookol ilodşiguudai,
Şinenyyd rekoordişji duulişji!
Ispaaş, Xitadai gerolnuudai
Ilalta dabxistins xeerilşji!
Yşee dorluun şangaar,
Yşee iraguu xursaar,
Xeer iş, xeerilş honinoo,
Duuliş, duuliş, raadio!

All byxenel bulanda,
Yylce klyyb brigaadada,
Radio duugaa duulana.
Radio honinoo xeerene.

Vas. Lebedev-Kymaaf.

Шинэ зилэй!

Aldar soloor ba jixenyyd soblitinuudaar bajalig
ziliiji yngerbebedi. Gedgee erjelden xoişoo xarxadaa
exin tyryşeer eeriingee exe oronoi tylae aguu jixe
omogoi sedxileteger Xasaan nuurai dergede manai ai-
xabt r jixe Ulaan Armiin tolotomo ilaltii hananab.
Ene ilalta bolhol sylae soveed arad zonoi xyse şadal
ba gerolizmiinş byxil delexeide yşee nege xaruulhan
ba soveed zeeride şyde xursadan baigaa gadaadiin
bandiduud ba şakaalnuudta xaramaax xatuu şanga yroog
ygehen baina.

Kommunistnuud ba partiina bişenyydei Staalins-
ka bloogoi butalxaar bişe kreepostiiji ba manai arad
zonoi aguu jixe jedinstvooji xaruulhan sojuuzai ba av-
tonoomno respbyblik-nyydei Verxoovno Soveedydei
hungaltanuud, teremeteşelen 1937 onoi dekaabriin 12-
oi hungaltanuud, h şagdana. Xereger haixan, aruu
jixe patriotizmaar byrx egdehen Verxoovno Soveedy-
dydei—socialis parlaamentnuudai—seessinyd hanag-
dana.

V. Kokkinaki, V. Grizodyybovaanarai gerolteske
niidelenyyd, E. Mednikovaagai ba bişe manai agaa-
rai gaixamşag gerolnuudai rekoordanuud hanagdana.
Moskva—Minsk magistraalş baiguulaltin, Moskoovs-
ko metroogoi xojordoxi eeleene, şine şine zavooduud,
faabrikanuud ba xeden kombinaaduudai aguu jixe am-
saltanuud hanagdana. Manai xyde axaziin ba trans-
pordin amsaltanuud xaragdana.

Yngerege ail bolbol maniji aguu jixe politiceske
ba klytyrne bajaligundaar bajaruulaa—azabyten hu-

Sambuujev D. C.

Duugaa şangaar duulajii

Joolkingoo raadanda
Jir ed bulta baixadaa,
Duugaa şangaar tataxa,
Duran jixeer xyrenel daa.
Joolkingoo naadanda
Jixeer xyxize duulajii.
E e haixan orondoo
Enxe bajaraa xyrgelji.
Ilaltaar jixe gaixamşag
Ene zil e ydeşoed.
Zaluu xyxiy şine zil
Zoltoixonoor jireel daa.
Joolkingoo naadanda
Jixeer xyxize duulajii.
Exe haixan orondoo
Enxe bajaraa xyrgelji.
Nege naha barandaa
Nemeed, bajartai bixadaa,
Duugaa şangaar tataxa,
Duran jir eer xyrenel daa.
Joolkingoo naadanda
Jixeer xyxize duulajii.
Exe haixan orondoo
Enxe bajaraa xyrgelji!
Ybezen orooz jireel daa,
Ynetel be eg asaraal daa.
Janzlin haixan şimeg ei
Joolkingoo haixan daa.
Joolkingoo naadanda
Jixeer xyxize duulajii.
Exe haixan orondoo
Enxe bajaraa xyrgelji!

C. Cedendambin

Шинэ зилэй угталга

Sedşel dyyren maanadaar,
Şimeg zydxel xederze,
Şine zil e u. taxa,
Seberken şagduul zoltoilş!

Xyiten xaraxan xonşooroi
Xyşin baabagai jabadag gy?
Xurda şuran xylnyydei
Xaraxan ynegen eldeg gy?
Şahan deegyyr şandagan
Şan duu tyrgen xaradag gy?
Mylhen degyr xandagai
Megdy gygeed, taradag gy?
Tyryşlin sahanai unaxada
Tohoto zyşinyd jaaag be?
Xyxyxan xojoo bidende,
Xyxexen şagduul, xeerilş!

Galuundal şagaaxan degel i,
Saxiurtal segeexen haxaltai,
Tulguurial Deed-morooz orooz
Tomootol aalixan xaraşalna.
Ider sogtoi xyxed i
Ende bultadaa balaltai
Nahaai bolhon nama gaa
Naadandaa abxa bolbolto!

Dorluun honor duunuudnai,
Dura sedşellim duhaluulnai!
Eldeg hixan naadanuudnai
Elge zyrxim bajaruulnai!
Yoegen xoolimni barigdanagyl,
Uran ajalgitnai duuriahuub!
Xyngem xylnyydni tesenagyl,
Xyxyy naadilnai hazaahuub!

Eldeg belegee xubaaxadaa
Ebeb gartainş gaixaltai!
Bagaşuud bulta urmaşanxat,
Belegilnş amtatai balaltai?
Ariun haixan bajar zol
Staalın a a asaraa geed—
Urmatai багаşуул nege дуугаар
Urta bajaraa taraanai!

xiiji, urgaxiji ba ilaxiji tualaxa kniige, BK (b) P-in
istooritoi болообди.

Leenin ba Stalinai xydeezestvenno oobrazuudiji
anxatyryşlinxiee kinoo ba teatrat xaraabdi.

Manai myzekaantnuud bolbol pianiistnuudai ulas-
xooroidiin koonkursai yşee nege ilaltii tualahan bai-
na. Manai şaraiş iskyssve bolbol eeriingee xyse
şadaliiji yşee nege xaruulaa.

D.rizoornuud ba ispolnitelnuudai koonkursanuud
bolbol şine şine talaantnuudai xeden plejaadanuudiji
todorxoilo. Aral zondo oigomzotoi şine şine bojevoi
duunuud, бага биşe hain hain kniigenyyd bii boloo.

Yngereş zil bolbol xaana jaanaş, manai azabat-
dalai byxiiooplastinuudta xeden olon amzaltanuud ba
ilaltanuudiji asarhan baina...

Xani nyxed! Xargilda şineer belemdi.
Xurdaar uragşaa, deşşel Şine zil,
Şine şine ilaltanuudta biden iji asarxal
Şine jixe aldar solodo asarxal!
Bidenerel nege zil soo xehen jymiji,—
Bişenyyd arban zil soosji xexegyl.
Soveed xynyyde haad xalta baixagyl!
Bolşevilgydyte—bolto xalta baixagyl!
Xyn byriin zaluu baidag oromni urgai!
Xyxyy soveed gazar delexim sesegle!
Xaduur, balta—xursaar jalalzan tolotogiti!
Kreemliin omog odod bulta tologiti!
Kolxoozuud, faabrikanuud, zavooduudta barandans,
Xyxyy şkoobniguudtaşji—amar mendiji xyrgen-
nem!

Xani nyxed, bultitnai,—şine zileer amarşalnam!
Xyxyydei ydernyyd, xysete jixe ilaltanuudiji xy-
senem!

N
Xyd
Ulaa
-gel
-daşa
Arko
Ma n
xeleh